

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.37.963/2017/6.

A tanács tagjai: dr. Kovács András a tanács elnöke
dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet előadó bíró
dr. Sugár Tamás bíró

A felperes: (...)
A felperes képviselője: (...) hozzátartozó

Az alperes: Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal

Az alperes képviselője: Dr. Hernádi Eleonóra Ügyvédi Iroda,

A per tárgya: közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes
A felülvizgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék 1.Kf.650.148/2016/4.
Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
6.K.30.393/2016

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 1.Kf.650.148/2016/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes, mint fogyasztó a (...) szám alatti felhasználási helyre 2011. január 21-én gázzzivárgást jelentett. A helyszíni ellenőrzéskor jelenlévő szakember a (...) gyártási számú mérőn rendellenességet tapasztalt, ezért a számlálóplexi összetörése okán a perbeli gázmérőt leszerelték, azt igazságügyi szakértői vizsgálatra küldték. A 2011. március 9-én K.J. igazságügyi szakértő által végzett vizsgálat nyomán az volt megállapítható, hogy a mérőn a gáz átáramlik, azonban a számláló nem rögzíti a fogyasztott gáz értékét. Az igazságügyi szakértő véleménye szerint a bal oldali plomba sérülése külső ráhatás eredménye, ott beavatkozási kísérlet történt. A számlálót lezáró műanyag burkolatfedő törött, mely sérülés egy igen erőteljes ütő hatástól származik, a felirati lap is szennyezett, a számláló elmozdulása miatt nem működik a számlálószerkezet.

- [2] Mindezek miatt a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: Get.) végrehajtásáról szóló 19/2009. (I.30.) Korm. rendelet (továbbiakban: Vhr.) 1. számú melléklete a Gázelosztási Szabályzat (a továbbiakban: GESZ.) 47. § 4. pontjára hivatkozással szabálytalan vételezés miatt 540.000 Ft összegű kötbért érvényesített a felhasználóval szemben a TIGÁZ-BSO Földgázelosztó Kft. (a továbbiakban: Tigáz/szolgáltató/engedélyes) továbbá 31.603 Ft egyéb költséget is felszámított.
- [3] A felperes mindezek miatt panasszal fordult az illetékes fogyasztóvédelmi felügyelőséghez, ahonnan az alpereshez tették át az iratokat. Panaszában hivatkozott arra, hogy a műanyag számlálófedél azért sérült meg, mert egy festési munkálat folytán balesetből eredően a létrával a festő nekiment a gázórának. Álláspontja szerint a szabálytalan vételezést nem támasztja alá a jegyzőkönyv, innentől pedig minden intézkedés, fizetési kötelezettség előírása jogtalan. A „számlálónál plexi összetörve” jegyzőkönyvi megállapítás ugyanis azt jelenti, hogy a plexi ugyan sérült, de megvan. A Tigáz nem tudja bizonyítani fényképpel, hogy a leszereléskor milyen állapotban volt a plexi, a szakértő pedig azt látta, amit elé tettek.
- [4] Az engedélyes nyilatkozatának beszerzését követően az alperes 2015. december 4-én kelt FVFO-2015/1062-6. számú határozatával a szabálytalan gázvételezés megállapítása miatt benyújtott panaszt elutasította. Utalt arra, hogy 2004. április 27-én felújított állapotban és sértetlenül átvette a fogyasztó a perbeli mérőt, így a szakértői vizsgálat során azonosított sérülések a mérő felhasználási helyén történő felszerelését követően következtek be, amiért a felperest terheli felelősség. A szakértői vizsgálat egyértelműen alátámasztotta, hogy külső beavatkozás, méretlen gázvételezés történt. A feltárt helyzet kimeríti a GESZ. 47. § (1) bekezdés c) pontjában megfogalmazott tényállást. A mérő sérülését a felhasználó a jegyzőkönyvben is elismerte, így az engedélyes jogszerűen cserélte le a készüléket és kezdeményezte annak szakértői vizsgálatát. Az alperes kiemelte, hogy a szakértői véleményben szereplő bal oldali plombaroncsolás önmagában is kimeríti a GESZ. 47. §-ában megfogalmazott szabálytalan gázvételezés fogalmát.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes keresetében indítványozta az alperes határozatának hatályon kívül helyezését, a hatóság új eljárásra kötelezését. A felperes úgy vélte, hogy a tényállás nem kellően volt tisztázott, így megalapozatlan, bizonyítékokkal nem alátámasztott a határozat. Nem bizonyított a leszerelés kori állapot. Mivel az alperes feltételezésnek nevezi, és rekonstruálhatatlannak tartja, hogy a felperes szerint az esemény hogyan történt, e körben csupán feltételezéseken alapul a közigazgatási döntés. A felperes megítélése szerint a szakértő csak azt állapíthatta meg, hogy a szabálytalan gázvételezés műszaki lehetősége fennállt, azt nem mondhatta ki, hogy a sérüléstől kezdve mérés nélküli fogyasztás történt.
- [6] Alperes érdemi nyilatkozatában a kereset elutasítását indítványozta.

Az elsőfokú ítélet

- [7] A bíróság a keresetet elutasította. Hivatkozott a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 2. § (3) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére. A GESZ. 47. § (4) bekezdésére, a Get. 99. § (6) bekezdésére. Rámutatott, hogy e rendelkezések alapján egyrészt a szabálytalan vételezés egyértelmű bizonyítása szükséges aggálytalan szakértői véleménnyel, másrészt szükséges annak igazolása, hogy a sérülés a felhasználási helyen történő felszerelést követően következett be. Rámutatott a bíróság, hogy konkrét esetben egyértelműen igazolható volt, hogy 2004. április 27-én a fogyasztó jogelődje a perbeli készüléket, plombákat sértetlen állapotban vette át. A számlálót lezáró műanyag burkolatfedő töröttsége olyan szabad szemmel is jól látható hiányosság volt, melyet a bíróság

megítélése szerint egyezően írt le az ellenőrzéskor jelenlévő szakember és a szakértő is.

- [8] A bíróság álláspontja szerint különös jelentősége nincs annak az ügyben, hogy a bal oldali hátsó plomba sérülését észlelte a jelenlévő szakember, hiszen a Gesz. 47. § (4) bekezdése éppen azért tartalmazza az igazságügyi szakértő kirendelésére vonatkozó kötelezettséget, mert egy fogyasztásmérő leszerelésekor a sérülések pontos eredetét, a plombák hamisított vagy hamisítatlan voltát kétséget kizáróan megállapítani nem lehet. Ezen vizsgálatok elvégzéséhez a szakértők által alkalmazott módszerekre és magas technikai színvonalú készülékekre van szükség.
- [9] A felperes állításával szemben, a leszerelés megkezdése előtti állapotot rögzítő fényképfelvételek készültek a helyszínen, immár sérült burkolattal, a szakértő a sérülés pontos leírása mellett egyértelműen megállapította, hogy a burkolatfedő sérülése miatt a számlálóhoz közvetlenül hozzá lehetett férni, így annak működése befolyásolható volt. Azt a szakértő sem vitatta, hogy a mérőn a gáz átáramlik, ugyanakkor megállapította, hogy a számláló nem rögzíti a fogyasztott gáz értékét. A számláló szerkezet hozzáférhetővé vált. A mérő felhasználási helyén történő felszerelést követően keletkezett sérülésért a felelősség a felperest terheli, ezért a szakértői vélemény megállapításaira tekintettel a gázmérő megrongálódása folytán méretlen gáz vételezése miatt kiszabott kötbért viselnie kell.

A fellebbezés

- [10] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes fellebbezést terjesztett elő. Kérte az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróságnak újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását. Azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan, részben iratellenesen, a körülményeket figyelmen kívül hagyva állapította meg, így megalapozatlan ítéletet hozott. A szakértő túlterjeszkedett a feladat és hatáskörén. Elmaradt annak tisztázása, hogy a sérülés mikor keletkezett. Eljárása során nem oldotta fel a különböző iratok közötti eltéréseket, ellentmondásokat. Nem észlelte, hogy a jegyzőkönyv az ügy szempontjából rendkívül fontos ügydöntő körülményeket nem tartalmaz. Megítélése szerint a szabálytalan vételezés a rendelkezésre álló dokumentumokból nem következik, az feltételezésen alapszik.
- [11] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A szabálytalan vételezést a GESZ. 18.4. pontja gyűjtőfogalomként definiálja, és az, hogy alkalmas volt-e a mérő méretlen vételezésre, illetve hogy azzal méretlen vételezés történt-e olyan előzetes műszaki szakkérdéseket vetnek fel, amelyekre a jelen ügyben is igazságügyi szakértő adott választ.

A másodfokú ítélet

- [12] A másodfokú bíróság a fellebbezést alaposnak találta, az elsőfokú bíróság ítéletét és az alperes határozatát akként változtatta meg, hogy megállapította a felperes panasza alapos. Kifejtette, hogy sem az alperes sem pedig az elsőfokú bíróság nem derítette fel teljes körűen a tényállást. Nem tulajdonított jelentőséget annak az engedélyes által sem vitatott ténynek, hogy a felperes ingatlanán az engedélyes szakemberei nem ellenőrzés céljából, hanem a mérő cseréje érdekében azért jelentek meg, mert a felperes bejelentette a mérő aznapi sérülését, amellyel összefüggésben gázszivárgást észlelt. A mérő sérülésének módját illetően az engedélyes a felperesi előadást nem cáfolta meg. A felperesi előadás ellenére a szakértői vélemény nem tért ki a sérülés keletkezésének időpontjára, sem annak felperes szerinti bekövetkeztének kizártságára. A szakértői vélemény erre vonatkozó adatot nem tartalmaz. A Fővárosi Törvényszék álláspontja szerint emiatt az engedélyes a kötbér közlés időpontjában nem rendelkezett olyan kétséget kizáró bizonyítékokkal, amely a felperes vétkes károkozását, a szerződésszegést, a méretlen vételezést igazolta volna.

- [13] Ezen körülményt az engedélyes által felkért szakértő véleménye sem válaszolta meg. Az engedélyes által beszerzett szakértői vélemény nem nyújt megfelelő alapot arra, hogy az engedélyes kötbérigénnyel éljen.
- [14] A másodfokú bíróság az engedélyes eltiltását a kötbér alkalmazásától azért mellőzte, mert, ahogy arra már több ítéletben is rámutatott, az alperes a - felperes és az engedélyes közötti - szerződés megszegésére vonatkozó jogvita eldöntésére hatáskörrel nem rendelkezik. Az alperes a panasz kapcsán az engedélyes magatartását csak abból a szempontból vizsgálhatja, hogy az megfelelt-e a reá vonatkozó jogszabályoknak, azaz hogy a kötbér közlésekor rendelkezett-e bizonyítékkal arról, hogy a mérő - a felhasználó terhére írhatóan - alkalmas volt-e szabálytalan vételezésre. Ennek megfelelően a közigazgatási eljárásban az engedélyesnek azt kellett (kellett volna) tudnia igazolni, hogy a mérő nem vértlen magatartás következtében sérült, azaz a fogyasztó szerződést szegett. Az a körülmény, hogy az engedélyes a kötbér közlésekor még nem rendelkezik megfelelő bizonyítékkal erről, és emiatt a hatóság elmarasztalja, nem jelenti azt, hogy az engedélyes utóbb ne szerezhetne be további bizonyítékot a szerződésszegésről, akár az igény polgári perben történő érvényesítése előtt, vagy a polgári perben.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének hatályában fenntartását. Rámutatott, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet és az alperes határozatát is megváltoztatva kimondta, hogy a felperes panasza alapos, ugyanakkor nem rendelkezett a szolgáltató által érvényesíteni kívánt kötbér összegének törléséről.
- [16] Alperes álláspontja szerint a másodfokú ítélet túlterjeszkedik a felperes eredeti kereseti kérelmén. A felperes keresetében a határozat hatályon kívül helyezését kérte, a határozat megváltoztatására irányuló kérelmet nem terjesztett elő, ilyet a per első tárgyalásán sem adott elő. Mindezek okán a másodfokú döntés sérti a Pp. 239. § folytán alkalmazandó 215. §-át.
- [17] Felperes kifogásolta ugyan a szakvéleményt, de a szakvéleményben foglaltak megdöntésére irányuló bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Alperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság kellő szakértelem hiányában felülmérlegelte a szakvélemény tartalmát, ezzel megsértve a Pp. 177. § (1) bekezdését.
- [18] A kereseti kérelmet felperes alapvetően arra alapozta, hogy ellentmondásosak az iratok, azonban ilyen ellentmondást a peres eljárásban kimutatni nem tudott. Mindezek miatt alperes szerint a másodfokú ítélet nem a kereseti kérelem keretei között meghozott elsőfokú ítéletet, hanem a felperes által új elemként fellebbezésében állított új körülményeket (szakvélemény tételes tartalma) vizsgálta felül. A másodfokú döntés emiatt nem egyeztethető össze a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltakkal, illetve a 253. § (3) bekezdésével.
- [19] A másodfokú ítélet ezen túlmenően mellőzte a kötbér törlésére irányuló kötelezést. Abban az esetben, ha a panasz ténylegesen megalapozott, a szolgáltatói kötbérvételezés alapját vesztí, így a Get. 64. § (3a) bekezdése alapján a kötbér alkalmazásának megtiltása az a hatékony jogorvoslat, amely fogyasztóvédelmi szempontból a felhasználó jogainak védelme érdekében szükséges és indokolt.
- [20] A másodfokú ítéletben szereplő okfejtés szerint a szolgáltatónak bármikor módjában áll új bizonyítékokkal alátámasztani követelését. Ezen megállapítással természetesen egyetért az alperes is, azonban ez nem szolgálhat alapul arra, hogy a szolgáltató adott esetben még alá nem támasztott követelését a közigazgatási eljárásban, vagy az azt követő bírósági eljárásban érintetlenül lehessen hagyni. A Get. 64. § azért ad felhatalmazást a közigazgatási szerveknek az alaptalan követelések miatti szankciók megtiltására, hogy azzal a fogyasztók kiszolgáltatottságát csökkentse, megfelelő és hatékony jogvédelmet nyújtson a felhasználóknak. Azzal, hogy a másodfokú ítélet a panaszt

alaposnak ismerte el, azonban nem vonta le ebből azt az egyetlen levonható következtetést, hogy a kötbérvételezés viszont alaptalan, és nem tiltotta el a kötbér alkalmazásától a szolgáltatót, lényegében kiüresítette a Get. 64. § szerinti fogyasztóvédelmi funkciókat.

- [21] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Kifejtette, hogy az alperes félrevezető módon állította a tényállás elemeként, hogy egy gázszerelő szakember ellenőrzést végzett felperesnél, ugyanis a valóságban, mint ahogy az az eljárás során sokszor tisztázódott, egy festő létrájával történt baleset következtében állt elő a sérülés, és a felperes maga hívta ki a Tigáz-t, hivatkozva arra, hogy gázzag van a lakásban, és személyi és anyagi veszélyhelyzet. A hetedik éve tartó eljárás tehát nem úgy indult, ahogy azt a felülvizsgálati kérelemben az alperes bemutatta. A szakértő pedig a vizsgálata során nem cáfolta felperesnek a sérülés keletkezésére vonatkozó állításait. A másodfokú bíróság az ítéletben megjelölt jogszabályi helyekre hivatkozással jogszerűen változtatta meg az elsőfokú bíróság ítéletét, és az alperes határozatát is. Miután alperes megalapozatlanul elutasította felperes alaposnak minősített panaszát, sajátosnak tűnik a kötbér törlésének elmaradására vonatkozó észrevétele, ami egyébiránt időközben „okafogyottá” is vált, mivel a szolgáltató a felperes által indított fizetési meghagyásos eljárásban nem nyújtott be ellentmondást, hanem kamatostul visszafizette a felperes által még 2012-ben befizetett kötbér összegét.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [23] A Pp. 275. § (1)-(2) bekezdése értelmében felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A bíróság a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a felülvizsgálati kérelem keretei között a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A Kúria megállapította, hogy a jogerős másodfokú ítélet a felülvizsgálati kérelemben foglalt okokból nem jogszabálysértő.
- [24] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, az alperes határozatát pedig a Get. 129. § (3) bekezdésére figyelemmel a Pp. 339. § (2) bekezdés q) pontja szerint változtatta meg, annak rögzítésével, hogy a felperes panasa alapos.
- [25] A Kúria mindenekelőtt rámutat arra, hogy az egységes és következetesen alkalmazott bírói gyakorlat értelmében nem jelenti a Pp. 215. §-ában foglalt kereseti kérelemhez kötöttség sérelmét, amennyiben az ügyfél kereseti petítumként „csak” a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezését kéri, de a bíróság a kereset nyomán a közigazgatási határozatot (mivel azt egyfelől jogszabály lehetővé teszi, másfelől a konkrét ügyben az célszerű, az indokolt) megváltoztatja. A bíróságot e körben nem köti a perrendtartásban lévő lehetséges döntés-módozatok közül a felperes által kért megoldás, az ügyben - a jogszabály adta keretek között - a leghatékonyabb, legcélravezetőbb rendelkező részt alkalmazhatja. A Legfelsőbb Bíróság 2/2011. (V.9.) KK. véleményében foglalkozott a kereseti kérelemhez kötöttség és a keresetváltoztatás kérdéséről a közigazgatási perben, és egyebek mellett indokolásában rögzítette, hogy nem lehet a kereset korlátait a határozat megváltoztatásának vagy hatályon kívül helyezésének kérelmezésére szűkíteni.
- [26] Másodsorban rögzíti a Kúria, hogy nem foghat helyt a felülvizsgálati kérelem abban a tekintetben sem, hogy a másodfokú bíróság szakértelem hiányában felülbírálta a szakvéleményben foglaltakat. A másodfokú bíróság ugyanis lényegében nem is érintette a szakvélemény műszaki szakterületre vonatkozó megállapításait, hanem a tényállás feltáratlanságát, hiányosságait állapította meg, és vonta le annak jogi következményeit. Konkrétan azt, hogy nem foglalkozott a szolgáltató sem, és a szakértő sem a baleset bekövetkezésének körülményeivel. E körben a Kúria egyetértett a felperessel abban, hogy a másodfokú bíróság nem felülmérlegelte a szakvéleményt, hanem azt állapította meg helyesen, hogy a konkrét ügy szempontjából a szakvélemény lényeges körülményeket elmulasztott tisztázni, miáltal az hiányos, így nem alapozza meg, nem bizonyítja a szabálytalan gázvételezés tényét.

- [27] Harmadsorban pedig osztotta a Kúria a másodfokú bíróság ítéletének a kötbér alkalmazása megtiltására vonatkozó, (fenti tényállás [13]. pontjában taglalt) indokait is, és ismétlés nélkül csupán arra utal, hogy nincs (nem volt) a bíróságnak olyan „feladata”, lévén nincs erre vonatkozó kötelezettséget kimondó jogszabály, hogy a szolgáltatót a kötbér, mint jogkövetkezmény alkalmazásától eltiltsa. A szolgáltatónak adott (volt) a lehetősége, ha bizonyítani tudja a fogyasztó szerződésszegését, akkor polgári peres úton igényt szerezhethet a követelésének. Ehhez képest a szolgáltató ezen lehetőséggel nem élt, olyannyira, hogy a felperes által indított polgári eljárás eredményeképpen a kötbér már visszafizetésre is került.
- [28] Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés elbírása során nem sértette meg az alperes felülvizsgálati kérelmében felhívott perrendi szabályok, a Kúria az érdemben helyes jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [29] *Szabálytalan energiavételezéssel összefüggő panasz miatt a fogyasztóvédelmi hatósági ügykörben eljáró hivatal a szolgáltató magatartását abból a szempontból vizsgálhatja, hogy a szolgáltató a kötbér közlésekor rendelkezett-e bizonyítékkal arról, hogy a mérő - a fogyasztó terhére írhatóan - szabálytalan vételezésre volt alkalmas.*
- [30] *A bíróságnak - erre vonatkozó jogszabályi előírás híján - még a panasz megalapozottsága megállapítása esetén sem kötelessége (legfeljebb csak lehetősége) a kötbér alkalmazásának ítéleti rendelkezéssel való megtiltása.*

Záró rész

- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [32] A nem jogi képviselővel eljáró felperes részéről felülvizsgálati eljárási költség nem merült fel.
- [33] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illetéket az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja és a költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapulvételével az állam viseli.
- [34] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. február 5.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. előadó bíró,

Dr. Sugár Tamás s.k. bíró